

นิทานสุภาวดีจีน (18) 成语故事 (十八)

ภาษาจีนมีสำนวนสุภาวดีมากมาย และชาวจีนก็นิยมใช้สำนวนสุภาวดีเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอสำนวนสุภาวดีจีนที่มีเรื่องเล่าประกอบให้ผู้อ่านทุกท่านได้รู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านภาษาจีนพร้อมทั้งความบันเทิงไปพร้อมกัน

นิทานสุภาวดีจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้ค่อนข้างจะยาวนิดหนึ่งโดยจะประกอบด้วยสองประโยคก็คือ 螳螂捕蝉，黄雀在后/ 螳螂捕蝉，黄雀在后(táng láng bǔ chán, huáng què zài hòu) ถึง หลัง ปู ฉาน, หวง เชว่ ใจ ไหว้) ตึกแต่นต้า ข้าวจิบจิกจัน นกกระจอกอยู่ข้างหลัง เปรียบเปรยว่า การจ้องฉวยโอกาสตรงหน้า ก็จะทำให้ลืมนึกถึงภัยรอบตัว สุภาวดีคำนี้ มีปรากฏในนิทานโบราณ มีเป้าหมายเพื่อเตือนสติผู้คนให้คิดทำการอย่างรอบคอบ โดยมีเรื่องเล่าว่า ในยุคจันกั๋วของจีน

(ยุคแห่งสงครามก่อนสมัยราชวงศ์จั้น) เจ้าผู้ครองรัฐฉู่ มีความคิดที่จะยกทัพไปตีเอารัฐจิง จึงนำเรื่องนี้เข้าปรึกษาข้าราชการซึ่งก็ถูกคัดค้านอย่างหนัก ทำให้เจ้าเมืองโกรธยิ่งนัก ผ่านไปได้ระยะหนึ่ง เขาก็นำเรื่องบอก

รัฐฉู่เข้าที่ประชุมอีก และประกาศว่า หากผู้ใดกล้าคัดค้านแผนการบุกยึดรัฐฉู่ จะมีโทษถึงประหาร ครั้นนี้ได้ผล ที่ประชุมไม่กล้าคัดค้านเจ้าเมืองอีกต่อไป แต่ที่ท้ายแถวสุดของที่ประชุม มีขุนนางคนหนึ่ง อยากจะคัดค้านแผนการบุกยึดรัฐฉู่ยิ่งนัก แต่ก็ไม่กล้าเพราะรู้ว่าหากพูดไปตนเองจะตายได้ จึงคิดแผนการหนึ่งขึ้นมา ทุกเช้าเขาจะไปที่สวนพฤกษาลงวัง ในมือถือถังยางพร้อมกระสุนดิน และเดินย่องไปมา จนเลื้อยเข้าเฝือกน้ำค้างไปหมด เขาทำเช่นนี้หลายวันเข้า เจ้าผู้ครองรัฐฉู่สงสัยในพฤติกรรมของเขา ยิ่งนัก จึงเรียกมาถามไถ่ ขุนนางกลุ่มนี้ไปที่ต้นไม้แล้วพูดว่า

(ที่มาภาพ: <http://baike.baidu.com>)

“园中有树，其上有蝉，蝉高居悲鸣饮露，不知螳螂在其后也！螳螂委身曲附，欲取蝉，而不顾知黄雀在其傍也；黄雀延颈，欲啄螳

螂，而不知弹丸在其下也！此三者皆务欲得其前利，而不顾其后之有患也。”

“园中有树，其上有蝉，蝉高居悲鸣饮露，不知螳螂在其后也！螳螂委身曲附，欲取蝉，而不顾知黄雀在其傍也；黄雀延颈，欲啄螳

螂，而不知弹丸在其下也！此三者皆务欲得其前利，而不顾其后之有患也。”

“Yuán zhōng yǒu shù, qí shàng yǒu chán, chán gāo jū bēi míng yǐn lù, bù zhī táng láng zài qí hòu yě! táng láng wěi shēn qū fù, yù qǔ chán, ér bú gù zhī huáng què zài qí bàng yě; huáng què yán jǐng, yù zhuó táng láng, ér bù zhī dàn wán zài qí xià yě! cǐ sān zhě jiē wù yù dé qí qián lì, ér bú gù

qí hòu zhī yǒu huàn yě。”

“เขวี่ยน จง โหยว ชู่, ฉี่ ฉั้ง โหยว ฉาน, ฉาน เกา จวี เปย์ หมิง หยิ่น ลู่, ปู้ จือ ถึง หลัง ใจ ฉี ไหว้ เหย! ถึง หลัง เหว่ ยี่ เชิน ฉวี ฟู่, ยวี ฉวี ฉาน, เออร์ ปู้ กู้ จือ หวง เชว่ ใจ ฉี ป้าง เหย, หวง เชว่ เหยียน จัง, ยวี จ้าง ถึง หลัง, เออร์ ปู้ จือ ต้าน หวาน ใจ ฉี เชีย เหย! ฉือ ซาน เจอะ เจีย อยู่ ยวี เตอ ฉี ฉีเยิน ลี, เออร์ ปู้ กู้ ฉี ไหว้ จือ โหยว ฮว่าน เหย”

ในสวนมีต้นไม้ บนต้นไม้มีจิ้งจก จิ้งจกจ้องไปกินน้ำค้างไป โดยไม่รู้ว่ามีตัวหลังมัน มีตึกแต่นต้าข้าวอยู่ ตึกแต่นย่อยตัวหมอบ

หลานเข้ามา หมายถึงจับเอากุ้ง และเจ้า
ตักแตงตำข้าวก็ไม่วุ่นวายกัน ว่า ช้างหลังมัน
มีนกกระจอกเหลืองอีกตัวอยู่ข้างหลัง นก
กระจอกเหลืองยึดคอ หมายถึงจับตักแตง
ตำข้าว แน่แน่นอนว่านกกระจอกตัวนั้นก็ไม่วุ่น
วายกันว่าลูกกระสุนหนึ่งสัดของข้าพเจ้าก็
ค่อยเล็งมันอยู่เช่นกัน เช่นนี้ทั้งสามตัวล้วน
ต่างจ้องแต่ผลประโยชน์ตรงหน้า โดยมี
ระวางอยู่ที่อยู่ข้างหลัง" เจ้าเมืองผู้ได้ฟังดังนี้
แล้ว ก็อุกคิซึนได้ว่า การที่ตนเองกำลังจะ
ยกทัพไปบุกรุกรัฐ ก็มีโชเหตุอย่างเดียวกันนี้
หรือ เมื่อคิดได้เช่นนี้แล้ว เจ้าเมืองรัฐจึง
ล้มเลิกแผนยกทัพไปตีรัฐเสีย

ข้อคิดเรื่อง 螳螂捕蝉,
黄雀在后/ 螳螂捕蝉,
黄雀在后 táng láng bǔ
chán, huáng què zài hòu ถัง
หลัง ปู่ ฉาน, หวาง เชว่ โจ้ (หัว)ตักแตง
ตำข้าวจับจิ้งจก นกกระจอกอยู่ข้างหลัง
จะมีประโยชน์ต่อท่านไม่มากนักน้อย ผู้อ่าน
สามารถนำไปปรับใช้ในบทสนทนาในชีวิต
ประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง